

ซื้อขาย"คาร์บอนเครดิต"ประโยชน์เพื่อใคร... โดย วารุณี สิทธิรังสรรค์

ประเทศไทยเป็นอีกพื้นที่ที่กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Annex 1) ให้ความสนใจในการซื้อขายคาร์บอนเครดิต ตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM) ภายใต้พิธีสารเกียวโตของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNITED NATIONS FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE : UNFCCC) ที่กำหนดให้ประเทศพัฒนาต้องลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ต่ำกว่าระดับก๊าซที่เป็นมลพิษในปี 2533 โดยเฉลี่ยร้อยละ 5 ระหว่างปี 2551-2555 โดยสามารถซื้อขายมลพิษกับประเทศกำลังพัฒนา (Non-Annex 1) ซึ่งก๊าซที่เป็นตัวทำให้เกิดปฏิกิริยาเรือนกระจกต่างๆ ที่แต่ละโรงงานสามารถลดได้จะถูกตีราคาเป็นเงิน ก่อนขายเป็นเครดิตไปยังประเทศที่พัฒนาแล้ว

"อุตสาหกรรมทุกประเภททั่วโลกต่างมีส่วนในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทั้งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน ไนตรัสออกไซด์ ยิ่งอุตสาหกรรมปิโตรเคมียิ่งมีการปล่อยก๊าซเหล่านี้มาก อย่างโรงงานผลิตสารเคมีมีการปล่อยก๊าซไนตรัสออกไซด์ขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ โดยไม่มีระบบกรองหรือปิดกันใดๆ" นายพิชัย อรรถจิตติพันธ์ ผู้จัดการฝ่ายควบคุมการผลิต บริษัท คาโปรแลคตัมไทย จำกัด (มหาชน) กล่าวระหว่างลงพื้นที่เยี่ยมชมโรงงานคาโปรแลคตัม ของบริษัท คาโปรแลคตัมไทยฯ ที่ ต.ตะพง อ.เมือง จ.ระยอง เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคมที่ผ่านมา โดยการสนับสนุนของสำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมาธิการยุโรปแห่งประเทศไทย สหภาพยุโรป

โรงงานคาโปรแลคตัมเป็นอีกภาคอุตสาหกรรมที่สนใจเข้าร่วมโครงการการซื้อขายคาร์บอนเครดิต เนื่องจากโรงงานดังกล่าวผลิตสารคาโปรแลคตัม ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการนำไปผลิตในลอน 6 และสารแอมโมเนียมซัลเฟต ซึ่งกระบวนการผลิตสารเคมีดังกล่าวก่อให้เกิดไนตรัสออกไซด์ (N₂O) ที่มีความเข้มข้นสูงถึง 1,560 ppm ลอยขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ ก่อให้เกิดการสะสมของก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อน จากปัญหาดังกล่าวโรงงานคาโปรแลคตัมจึงมีแผนในการเข้าร่วมโครงการซีดีเอ็ม โดยตั้งเป้าลดการปล่อยก๊าซไนตรัสออกไซด์ให้ได้ปีละ 165,000 ตัน โดยจะนำชำระบบบำบัดไนตรัสออกไซด์จำนวน 120 ล้านบาท จากประเทศญี่ปุ่นในเดือนพฤศจิกายนนี้ ซึ่งข้อมูลที่ผ่านมาพบว่าเทคโนโลยีดังกล่าวสามารถกรองก๊าซไนตรัสออกไซด์ให้เป็นก๊าซออกซิเจนสูงถึงร้อยละ 85-90 ทำให้ความเข้มข้นของก๊าซไนตรัสออกไซด์เหลือเพียง 230 ppm จากปกติที่ 1,560 ppm

เบื้องต้นโรงงานดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติการเข้าร่วมโครงการซีดีเอ็ม จากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก. และอยู่ระหว่างจัดทำรายงานเพื่อเสนอไปยังคณะกรรมการบริหารกลไกการพัฒนาที่สะอาด หรือซีดีเอ็ม อีบี (CDM Executive Board) ที่กรุงบอนน์ ประเทศเยอรมนี เพื่อพิจารณาและอนุมัติให้สามารถซื้อขายคาร์บอนเครดิตกับกลุ่มประเทศพัฒนาต่อไป

ขณะที่นายศิริชัย ไพโรจน์บริบูรณ์ ผู้อำนวยการ อบก. บอกว่า ไม่เพียงแต่โรงงานคาโปรแลคตัมที่อยู่ระหว่างการซื้อขายคาร์บอนเครดิต แต่ที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีภาคอุตสาหกรรมที่ขายคาร์บอนเครดิตให้กับประเทศญี่ปุ่นแล้ว คือ บริษัท เอ.ที. ไบโอฟาวเวอร์ ซึ่งเป็นโรงผลิตไฟฟ้าจากแก๊สที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 78,000 ตันต่อปี โดยขายในราคาตันละประมาณ 10 ยูโร จาก 4 ปีที่ผ่านมาสามารถขายคาร์บอนตันละ 1 ยูโรเท่านั้น ทำให้ขณะนี้ภาคเอกชนสนใจผิดธุรกิจเกี่ยวกับรับซื้อคาร์บอนขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจให้คำปรึกษาในการออกแบบโครงการ (Project Design Consultant) ธุรกิจตรวจประเมินและรับรองโครงการ (Designated Operational Entity-DOE) ไปจนถึงธุรกิจตัวกลางรับซื้อคาร์บอนเครดิต (Carbon Broker) เป็นนายหน้าทำหน้าที่นำคาร์บอนเครดิตไปขายให้กับประเทศผู้ซื้อ โดยทำงานในลักษณะเดียวกับตลาดหุ้น เช่น Asia Carbon Exchange ประเทศสิงคโปร์ หรือ Tradition Finance Service ประเทศอังกฤษ ที่ทำการเปิดประมูล และคิดค่านายหน้าเป็นเงินในสัดส่วนต่างๆ ซึ่งได้เริ่มเข้ามาตั้งสาขาในไทยเพื่อรองรับธุรกิจนี้

นอกจากนี้ ยังมีกองทุนก๊าซเรือนกระจก (Carbon Fund) ทำหน้าที่รวบรวมแหล่งทุนของรัฐบาลหรือกลุ่มบริษัทเอกชนที่ต้องการซื้อปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้ เช่น Community Development Carbon Fund The Netherlands CDM Facility Danish Carbon Fund และ Spanish Carbon Fund ซึ่งปัจจุบันได้สร้างมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนในท้องตลาดสูงถึง 64,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ด้าน ดร.อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายงานวิเคราะห์วิจัยและฝึกอบรมการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (START) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความเห็นว่า การทำซีดีเอ็มไปจนถึงการซื้อขายคาร์บอนเครดิต จุดประสงค์หลักต้องการให้เกิดธุรกิจขึ้น เพื่อดึงให้คนหันมาลดการใช้ก๊าซเรือนกระจก เพราะหากไม่มีแรงจูงใจคนก็จะไม่ปฏิบัติตาม แต่การจะมุ่งเน้นเรื่องค่าตอบแทนจนเกินไปก็ไม่ถูกต้อง สิ่งสำคัญควรมีการตั้งงบประมาณเพื่อศึกษาการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจำนวน 1 ตันส่งผลดีต่อโลกอย่างไร โดยอาจสังเกตได้จากอุณหภูมิโลกลดลงหรือไม่ หรืออุบัติเหตุภัยธรรมชาติต่างๆ มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเช่นไร สิ่งเหล่านี้ควรมีการศึกษาให้ชัดเจนเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม แม้กลไกการพัฒนาที่สะอาดจะสิ้นสุดพร้อมๆ กับพิธีสารเกียวโตในปี 2555 แต่เชื่อว่ากลไกดังกล่าวจะไม่สิ้นสุด เพราะภาคธุรกิจย่อมไม่มีทางยอมอย่างแน่นอน ทำให้เกิดคำถามว่า แนวทางการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกด้วยวิธีดังกล่าวเกิดประโยชน์แก่โลก หรือแก่ภาคธุรกิจกันแน่... (กรอบข่าย)

หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ปีที่ 31 ฉบับที่ 11079 หน้า 10